gemeente Berkelland

Zaaknummer	:	736181
Raadsvergadering	:	**14-05-2024**
Onderwerp	:	**Intrekken Verordening Speelautomatenhal Berkelland 2020 (verder Verordening Speelautomatenhal)**
Collegevergadering	:	20-02-2024
Portefeuillehouder	:	Burgemeester J.H.A. van Oostrum
Steller	:	Scheper, Dolf, Team Dienstverlening, openbare orde en veiligheid tel. : 0659851644

Te nemen besluit

1. Intrekken Verordening Speelautomatenhal Berkelland 2020;
2. Budget van €15.000 incidenteel beschikbaar stellen ten laste van het saldo begroting 2024 voor het opstellen van een nieuwe Verordening Speelautomatenhal en € 5.000 structureel op te nemen in de begroting 2025 e.v. ten laste van het meerjarenperspectief voor de benodigde handhaving en controle als de verordening en het omgevingsplan zijn aangepast.

Waarom dit voorstel en wat is het effect

De gemeente Berkelland heeft op grond van de Verordening Speelautomatenhal Berkelland 2020 (hierna Verordening Speelautomatenhal) de mogelijkheid voor het vestigen van één speelautomatenhal. De vergunning van de huidige exploitant loopt af per 7 juni 2024. Daarna zijn wij op basis van de Verordening Speelautomatenhal verplicht nieuwe aanvragen in behandeling te nemen.
Er zijn nieuwe inzichten over het tegengaan van risico's op het gebied van ondermijning. Ook het beperkte aangewezen gebied in Eibergen voldoet niet meer aan de vereisten van een schaarse vergunning.
Door het intrekken van de Verordening Speelautomatenhal is het tijdelijk niet mogelijk om een nieuwe vergunning te verlenen voor een speelautomatenhal. Door in de perspectiefnota budget te vragen kan daarna gewerkt worden aan een nieuwe, robuustere verordening. Zo wordt het in de toekomst opnieuw mogelijk een vergunning te verlenen voor een speelautomatenhal, maar dan met minder risico's op ondermijning, meer inzet op controle en handhaving en passend binnen gemeente brede ruimtelijke kaders.

Argumentatie

1.1 **De huidige Verordening Speelautomatenhal en vestiging van de exploitant in Eibergen was een 'pilot'.** De afweging die nu gemaakt moet worden is of deze pilot omgezet wordt naar vast beleid. Hiervoor is aanpassing van de verordening en het ruimtelijk kader noodzakelijk.
1.2 **De huidige vergunning loopt af**. De vergunning van de huidige exploitant loopt per 7 juni 2024 van rechtswege af. Na afloop van de vergunning van de huidige exploitant zijn wij op basis van de Verordening Speelautomatenhal verplicht nieuwe aanvragen in behandeling te nemen. Het betreft een schaarse vergunning en een nieuwe procedure moet openbaar aanbesteed worden zodat alle geïnteresseerde partijen kans maken.
1.3 **Verlengen van de huidige vergunning onder het overgangsrecht Omgevingswet is niet mogelijk en wenselijk.** De huidige verordening biedt de mogelijkheid de aflopende vergunning op die locatie te verlengen met maximaal vier jaar (in totaal tien jaar). Dit had ons de tijd

In te vullen door Griffie:

Commissievergadering
Afhandelingsvoorstel voor raad:
0 hamerstuk
0 bespreekstuk
0 anders, nl

Raadsvergadering
0 zonder hoofdelijke stemming
0 met algemene stemmen
0 stemmen voor, stemmen tegen
0 aangenomen
0 verworpen

gegeven de verordening aan te passen op de nieuwe inzichten en het ruimtelijk kader op te nemen in het Omgevingsplan voor een nieuwe aanbesteding van de vergunning na vier jaar. De speelautomatenhal is gesloten sinds 6 september 2023 op last van de Kansspelautoriteit (KSA). Door deze sluiting is het onmogelijk en onwenselijk geworden voor de huidige exploitant om een nieuwe vergunning (verlenging) te verkrijgen.
1.4 **De huidige verordening is verouderd**; De Verordening Speelautomaten voldoet niet aan de eisen van een schaarse vergunning en de omgevingswet. Ook geeft de Verordening Speelautomaten te weinig juridische mogelijkheden voor toezicht en handhaving. Deze risico's zijn groter dan vooraf gedacht en goed toezicht vraagt om specifieke expertise die niet aanwezig is binnen de gemeente Berkelland.
1.5 **Een deel van de verordening moet opgenomen in het Omgevingsplan**; De huidige ruimtelijk eisen ten aanzien van de locatie moeten onder de Omgevingswet opgenomen worden in het Omgevingsplan en kunnen niet meer in een verordening worden opgenomen. Zonder deze eisen is het risico aanwezig dat wij niet kunnen voorkomen dat een exploitant zich in een andere kern wil vestigen op een ongewenste locatie. Een nieuwe of gewijzigde Verordening Speelautomatenhal vaststellen zonder nieuwe regels te stellen voor de fysieke leefomgeving (in het omgevingsplan) is daarmee risicovol.
1.6 **De huidige regels voor de fysieke leefomgeving handhaven is risicovol.**
Op basis van de huidige verordening moet een aanvraag voor een omgevingsvergunning van een exploitant die zich buiten het aangewezen gebied wil vestigen afgewezen worden. Het is echter mogelijk dat een exploitant hiertegen in bezwaar en beroep gaat en het is daarbij aannemelijk dat de exploitant in het gelijk gesteld wordt. Hierdoor kan er theoretisch een speelautomatenhal in het buitengebied of naast een school worden gevestigd.
2.1 **Gedurende langere tijd geen speelautomatenhal in Berkelland**; Met het intrekken van de verordening is het tijdelijk niet mogelijk een kansspelautomatenhal te vestigen in de gemeente Berkelland. Wij verwachten, na beschikbaar stellen van het gevraagde budget, op z'n vroegst eind 2025 de benodigde onderdelen in het Omgevingsplan te kunnen opnemen.
2.2 **Inhuur van specifieke kennis noodzakelijk**; De kennis en expertise ontbreekt in de ambtelijke organisatie voor zowel het opstellen van een specifieke speelautomatenverordening als ook voor gedegen controle en handhaving. Hiervoor moet worden ingehuurd.

Kanttekeningen en risico's
1. Een nieuwe verordening kan de aanwezige risico's op ondermijning (witwassen, ontduiking van kansspelbelasting en andere strafbare feiten, slecht levensgedrag tijdens de lopende exploitatie) slechts gedeeltelijk wegnemen.
2. Het risico op ondermijning blijkt zeer reëel. Het ontbreekt de ambtelijke organisatie aan kennis, capaciteit en expertise om jaarlijks de juiste controles uit te voeren. Zonder hierin te investeren is controle en handhaving niet mogelijk.

Financiën
Opbrengsten
- Voor het verlenen van de vergunning voor een speelautomatenhal mogen de volgende leges in rekening gebracht worden: € 22,- + (€ 34 * aantal speelautomaten). Op basis van de (op dit moment) maximaal toegestane 50 speelautomaten zijn de legesopbrengsten per jaar maximaal: € 1.722,-.

Kosten
- Om uitvoering te geven aan de verordening speelautomatenhal en de risico's die dit met zich meebrengt tegen te gaan, moet extra controle plaatsvinden. De expertise en capaciteit ontbreekt hiervoor. De geschatte kosten om dit uit te besteden bedragen € 5.000,- op jaarbasis. Hier moet budget voor beschikbaar gesteld worden. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de kosten voor een nieuw vast te stellen verordening speelautomatenhal. De kosten hiervoor worden geschat op € 10.000,- tot € 15.000,-.

VN verdrag rechten van mensen met een beperking
Niet van toepassing

Communicatie
Per 2018 is er een speelautomatenhal gevestigd in Eibergen. De vergunning voor deze speelautomatenhal is als soort pilot verleend op basis van de Verordening Speelautomatenhal van de gemeente Berkelland. Deze verordening trekken wij per 1 mei 2024 in, om vervolgens te werken aan een nieuwe verordening. Hierdoor is het tijdelijk niet mogelijk voor een speelautomatenhal om zich te vestigen in de gemeente.

Initiatief, participatie en rol gemeente
De gemeenteraad mag zelf besluiten of een verordening speelautomatenhal wel of niet wordt vastgesteld. Het is niet verplicht een dergelijke verordening te hebben. Als we een dergelijke verordening hebben, dan stellen we de verordening vast, maken beleid en stellen dat vast.
Het vaststellen van het beleid en de beleidsregels doet de gemeenteraad c.q. de burgemeester. In het beleid is vastgesteld dat er maximaal één speelautomatenhal gevestigd mag zijn in de gemeente. In de beleidsregels stellen we de regels vast waar de exploitant, de speelhal en de exploitatie aan moet voldoen.

Planning en evaluatie
- Voor 1 april 2024 in gesprek met de huidige exploitant om het voornemen kenbaar te maken;
- Per 1 mei 2024 de Verordening Speelautomatenhal intrekken;
- In de komende periode, gelijktijdig met het omgevingsplan, het opstellen van een nieuwe Verordening Speelautomatenhal. Naar verwachting te voltooien eind 2025.

Alternatieven
Aanpassen verordening zonder ruimtelijke kaders
Na afloop van de bestaande vergunning kan er een nieuwe vergunning worden verleend aan een nieuwe exploitant. Om te zorgen dat de genoemde risico's beter afgedekt worden moet de verordening speelautomaten eerst aangepast worden. De fysieke leefomgevingseisen kunnen nu **niet** aangepast worden. Dit risico blijft. Er moet budget vrijgemaakt worden voor een nieuwe verordening en controle en handhaving.
Daarbij moet we hopen dat er een nieuwe exploitant komt die de exploitatie en locatie van de huidige eigenaar over neemt.

Niets doen
Aan dit alternatief kleven forse risico's. Zoals gezegd kunnen we ruimtelijk niet sturen en we hebben geen instrumenten voor controle.

Intrekken Verordening Speelautomatenhal en geen nieuwe verordening vaststellen
Verordening Speelautomatenhal intrekken per 1 mei 2024 en geen budget vrijmaken voor vernieuwen van de Verordening Speelautomatenhal en expertise voor controle. Het vestigen van een speelautomatenhal in de gemeente is dan niet meer mogelijk en de pilot is daarmee beëindigd.

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

drs. G. Koudijs. drs. J.H.A. van Oostrum.

Raadsvergadering : 14-05-2024

De raad van de gemeente Berkelland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 20-02-2024;

b e s l u i t :

1. Intrekken Verordening Speelautomatenhal Berkelland 2020.
2. Er wordt geen nieuwe Verordening Speelautomatenhal opgesteld.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 14-05-2024

de griffier, de voorzitter,

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp : Intrekken Verordening Speelautomatenhal Berkelland 2020 (verder Verordening Speelautomatenhal)

Sinds 2018 is er als pilot een speelautomatenhal gevestigd in Eibergen. Er is voor gekozen om dit mogelijk te maken vanwege de volgende redenen;
- Er was een concreet particulier initiatief;
- Er was leegstand in het betreffende deel van het centrum van Eibergen;
- Het werd gezien als meerwaarde voor het centrum van Eibergen (aanvulling op de uitgaansmogelijkheden);
- Iriszorg adviseerde positief en de Eibergse Ondernemersvereniging was merendeels positief.

Er is gekozen om de vestiging van een speelautomatenhal alleen mogelijk te maken in een zeer beperkt gebied in Eibergen. Dit gebied ligt aan de rand van het centrum in de verbindingszone tussen het centrum en de woonwijken. Deze keuze is gemaakt omdat Eibergen het grootste horeca aanbod heeft in de gemeente, het onwenselijk was om vestiging in het winkelgebied of in de woonwijken toe te staan en omdat het een goede aanvulling zou zijn op de al bestaande uitgaansmogelijkheden.

Huidige situatie
Sinds de vestiging in 2018 hebben ons geen signalen van overlast bereikt. Door een actieve en betrokken houding van de exploitant is er bijgedragen aan de levendigheid van het centrum van Eibergen. Ook hebben ons geen negatieve signalen bereikt vanuit de politie of verslavingszorg.

Naast een vergunning vanuit de gemeente heeft een exploitant ook een exploitatievergunning van de Kansspelautoriteit (KSA) nodig. Vanuit deze hoek bereiken ons al enige tijd verontrustende berichten over de speelautomatenhal en haar exploitanten. De speelautomatenhal is gesloten sinds 6 september 2023 op last van de KSA. Op dit moment is de exploitatievergunning van de KSA ook niet verlengd en de KSA is voornemens om deze in te trekken. Van de KSA is er ook een BIBOB signalering ontvangen waarin wij er op worden gewezen dat er mogelijk strafbare feiten worden gepleegd. Hierbij is sprake van ernstig gevaar.

Bovenstaande situatie schetst de tekortkomingen die op dit moment aanwezig zijn in de Verordening Speelautomaten, de controle op de exploitatie en exploitant van de speelautomatenhal en de ontbrekende kennis en capaciteit bij ons om deze controles uit te voeren. Er blijken reële risico’s aanwezig te zijn die tot voor kort nog niet zichtbaar waren bij ons.

Toekomst
Om te zorgen voor een toekomstbestendige Verordening Speelautomatenhal en de mogelijkheden op ondermijning zo klein mogelijk te maken moet de verordening aangepast worden inclusief de regels voor de fysieke leefomgeving. Het wijzigen van regels voor de fysieke leefomgeving kan (vanwege de invoering van de Omgevingswet) echter niet meer in de Verordening Speelautomatenhal, dit moet per 1 januari 2024 in het omgevingsplan. Omdat wij op dit moment aan het begin van de transitie van een tijdelijk naar definitief omgevingsplan staan, kunnen wij op korte termijn geen nieuwe regels over de fysieke leefomgeving opnemen.

Het intrekken van de Verordening Speelautomatenhal is de enige manier waarop wij kunnen voorkomen dat een nieuwe exploitant zich vestigt en er tijd is om een nieuwe Verordening Speelautomatenhal en aanpassing Omgevingsplan vast te stellen.
In een nieuwe verordening kan de limiet van maximaal één speelautomatenhal in de gemeente gehandhaafd blijven. Maar een vestiging in de overige kernen in de gemeente Berkelland, anders dan alleen Eibergen, moet via het Omgevingsplan mogelijk gemaakt worden.
Een nieuwe vergunning is een zogenaamde schaarse vergunning. Hiervoor gelden speciale regels voor uitgifte. De meest gebruikelijke manier is een aanbesteding waarbij er een weging gemaakt kan/moet worden als er meerdere aanvragers zijn. De eisen waarop wij deze weging doen kunnen worden vastgelegd in een nieuwe verordening of bij de aanbesteding worden bepaald.